

забирати у цивільних осіб все, що їм потрібно, такими заявами, як «Цивільні – це поле для військових для збору врожаю». Хоча в навчальних програмах може згадуватися необхідність захисту цивільного населення, вони рідко навчають конкретним навичкам, необхідним для спілкування, спілкування та координації з громадянським суспільством для підтримки безпеки людини.

Отже, будь-яка навчальна програма чи навчальна програма повинні забезпечувати ці навички, а також враховувати погляди цивільного населення з боку сектору безпеки. Якщо ці останні є джерелом недовіри, вони мають бути трансформовані таким чином, щоб довіра між сектором безпеки та цивільним населенням могла зростати.

Для того, щоб місцеве населення брало участь в аналізі і розв'язанні проблем, пов'язаних з безпекою, вони повинні розуміти роль і обов'язки сектора безпеки. У деяких країнах організації громадянського суспільства відвідують освітні конференції або семінари, які проводять військові чи поліція, щоб дізнатися більше про сектор безпеки. Освітні програми громадянського суспільства в університетах та неурядових організаціях часто викладають курси, пов'язані з розбудовою миру та безпекою людини. Але лише деякі з них мають курси з розуміння військових чи поліцейських мандатів та оперативних процедур, а також з вивчення того, як використовувати процеси розбудови миру для покращення комунікації та координації між громадянським суспільством та сектором безпеки. Громадянське суспільство потребує більшої підготовки та освіти, щоб розуміти мандат і можливості сил безпеки, розуміти, як використовувати ці можливості там, де це доречно, і повідомляти про вимоги підтримки таким чином, щоб уникнути непередбачуваних наслідків, таких як посилення нападів проти мирного населення. Тренінг для громадянського суспільства може також дати уявлення про те, як виглядає «успіх» з точки зору відносин між демократичною державою та суспільством та успішної системи безпеки [1].

Багато організацій громадянського суспільства беруть участь у проведенні тренінгів для сил безпеки. Хоча людська безпека залежить від плідного взаєморозуміння та координації між цивільними, військовими та поліцією, брак можливостей для інтегрованої підготовки та діалогу за участю багатьох зацікавлених сторін перешкоджає досягненню цих цілей. Інтегроване навчання між політиками безпеки, силами безпеки та громадянським суспільством може допомогти визначити спільну мову в перспективах національної безпеки та людської безпеки, а також допомогти людям розпізнати сфери, в яких їхні підходи відрізняються. Це може дозволити співпрацювати у сферах, що перетинаються, водночас усвідомлюючи необхідність незалежності для захисту безпеки громадянського суспільства.

Узагальнюючи, розвиток професійного інституту мілітаризованої публічної служби відіграє ключову роль у забезпеченні національної безпеки. Цей інститут не лише забезпечує підготовку кадрів для військової сфери, а й сприяє розвитку військової науки та технологій, формуванню військового етику та дисципліни. Таким чином, він є важливим елементом системи безпеки країни, який допомагає забезпечити захист національних інтересів та територіальної цілісності.

1. Capacity Building for Human Security. URL : <https://gppac.net/files/2019-02/CH%202.pdf>.

УДК 351.862.4

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/500-501

Денис ХРИПУНОВ
аспірант кафедри
управління та адміністрування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Управління системою національної безпеки є складним та багатогранним процесом, який включає в себе ряд ключових аспектів та етапів. Ця система охоплює різноманітні сфери діяльності, включаючи політичні, військові, економічні, інформаційні, соціальні та

культурні аспекти, і вимагає координації та співпраці між різними галузями влади та суспільними структурами.

Першим етапом управління системою національної безпеки є аналіз потенційних загроз та ризиків, що стоять перед країною. Це включає вивчення зовнішніх та внутрішніх чинників, які можуть впливати на безпеку країни, та оцінку їхнього потенційного впливу.

Другим етапом є розробка стратегій та політик забезпечення національної безпеки. На основі результатів аналізу потенційних загроз формуються стратегічні напрямки дій та приймаються рішення щодо необхідних заходів для запобігання потенційним небезпекам та забезпечення безпеки країни.

Третім етапом є впровадження та реалізація зазначених стратегій та політик. Це включає в себе виконання конкретних заходів, які передбачені стратегіями, розробка необхідних програм та проектів, а також координацію дій різних урядових структур та організацій, що займаються питаннями безпеки.

Четвертим етапом є моніторинг та оцінка ефективності заходів, які були вжиті для забезпечення національної безпеки. Це дозволяє вчасно виявляти недоліки та проблеми в системі безпеки та коригувати стратегії та політики з урахуванням нових умов та обставин [1].

Система національної безпеки (СНБ) – це свідомо відокремлена, колективна сукупність органів влади та державного управління, інших державних органів, збройних сил, підприємців та інших організаційних одиниць, громадських організацій та громадян, які виконують завдання із забезпечення національної безпеки. Ця система являє собою сукупність внутрішньо узгоджених і взаємопов'язаних елементів за допомогою впорядкованих відносин, що реалізують спільну місію, яка полягає в обороні і захисті держави як політичного, територіального і соціального інституту, а також в забезпеченні безперешкодних умов існування і розвитку особистості і суспільства в цілому, в охороні життя і здоров'я людей, їх блага (матеріальні і нематеріальні) і природне середовище у всіх станах функціонування держави (в нормальний час, включаючи кризові та надзвичайні ситуації).

Серед безлічі функцій, які виконує СНБ, і як наслідок вжитих заходів, ми виділяємо ті, які носять інтервенційний характер, а також ті, які служать для створення інтелектуальних і матеріальних основ безпеки. Це дозволяє виділити чотири основні підсистеми реалізації, а саме: оборону, захист, соціально-економічну підсистеми. Вся виконавча сфера знаходиться у віданні вищої підсистеми управління національною безпекою. Ось де власне управління відбувається, що стосується функціонування СНС, визначаючи поведінку, способи і форми дії всієї виконавчої сфери.

Серед багатьох функцій, які виконує СНБ, і, відповідно, вжитих заходів, ми виділяємо ті, які мають інтервенційний характер, від тих, які служать для створення інтелектуальних і матеріальних основ безпеки. Це дозволяє виділити чотири основні підсистеми реалізації: оборона, захист, соціальна та економічна підсистеми. Вся виконавча сфера знаходиться у віданні вищої підсистеми управління національною безпекою. Саме тут відбувається власне управління, що стосується функціонування СНС, що визначає поведінку, способи і форми дії всієї виконавчої сфери.

Отже, управління системою національної безпеки є складним та багатоетапним процесом, який вимагає відповідальності, професіоналізму та ефективності в діяльності всіх учасників. Лише за умови ефективного управління системою безпеки можна забезпечити стабільність та безпеку країни в умовах сучасних викликів та загроз.

1. Kitler W. Model of the National Security System: Selected Problems. *European Research Studies Journal*. Volume XXIV, Issue 3B, 2021. 1027-1040.